

HANS-HERMANN
HOPPE

POLITIKA,
PÉNZ ÉS
BANKÜZEM

HANS-HERMANN HOPPE

Politika, pénz és banküzem

Fordította: Gallai Tamás

Most elmondok neked mindent, amit tudnod kell a politikáról, a pénzről és a banküzemről.

Képzeld el, hogy te vagy az állam ura!

Az állam a végérvényes döntéshozatal területi egyedárusítója, tehát egyedül ítélkezik minden jogvitában, így azokban is, amelyekben maga vagy közegei érintettek. Nemkülönben bírja annak kiváltságát, hogy adóztasson, tehát egyoldalúan szabja meg azt az árat, amit alávetettként köteles vagy fizetni neki e szolgálataiért.

Most hagyjuk, miként lehetséges egy ilyen csuda intézményt alakítani, legyen elég annyi, hogy ez évszázadokba telik, de megtörtént, s fennállását erősíti a tény, hogy a legtöbben, ha nem egyenest mindenki úgy gondol rá, mint nélkülözhetetlen és megkérdőjelezhetetlen jó intézményre, legfeljebb szükséges rosszra - hangsúly a szükségesen.

Tegyük fel továbbá, hogy te sem vagy angyal vagy szent, hanem egy átlagos ember, akinek átlagos emberi vágyai és szándékai vannak, tehát te is előnyben részesíted a több vagyont a kevesebbel szemben, és szívesebben gazdagodsz, mint szegényedsz.

A tevékenység, amit e keretek közt - vagy inkább kereteken kívül - gyakorolsz a politika.

ELLENPROPAGANDA

A személyes és politikai szabadság tudástára

E kiindulóhelyzetből már világos kell legyen, hogy a politika természeténél fogva bajkeverést jelent. Persze nem a te szemszögedből, hanem azokéból, akik alávetettjei a minden vitában a végszót kimondó uralmadnak.

Helyzetedet előreláthatólag arra fogod használni, hogy magadat gazdagítsd más emberek költségén. Ezért ahelyett, hogy megelőznéd és megoldanád a vitákat és ellentéteket, magad fogod szítani és okozni azokat, hogy úgy rendezhesd őket, ahogy neked a legjobb. Bár nem tehetsz meg bármit, ami csak tetszik, mert olykor áldozataid ellenállásába ütközöl, de amíg az államhatalom a nyilvánosság számára megkérdőjelezhetetlen, addig folytathatod a bajkeverést és gazdagodhatsz a mások kárán.

E feltevésekből továbbá azt is megjósolhatjuk, miként viszonyulsz majd a pénzhez és a pénzügyi közvetítő tevékenységhez.

Tegyük fel, hogy olyan terület felett uralkodsz, ami fejlődésében már meghaladta egy kezdetleges bartergazdaság szintjét, és általános használatban van benne egy egyenértékes és csereeszköz.

Könnyű belátni, hogy miért fog különösen is érdekelni a pénz és a pénzügyi közvetítés. Az állam uraként elkobozhatsz bármit, amit csak akarsz, így biztosítva magadnak egy meg nem érdemelt jövedelmet, de előnyben fogod részesíteni a pénz elkobzását, hiszen a pénz, mint a legpiacképesebb jószág megengedi neked, hogy arra költsd a bevételeidet a javak legszélesebb választékából, amire neked tetszik.

Az adók tehát, amiket kivetsz akár a vagyonokra, akár a jövedelmekre, *pénzadók* lesznek.

Arra fogsz törekedni, hogy bevételeidet a végsőig fokozd. Ezzel próbálkozva azonban hamar szembesülsz néhány elháríthatatlan akadállyal. Egy ponton túl, ha bevételeidet növelni akarod, ellenállásba

ütközöl, és lehet, hogy a megnövelt adóterhelés ellenére nem érsz el magasabb adóbevételt. Lehet, hogy a bevételed - a költőpénzed, hogy így mondjam - csökkenni fog, mert a termelők, akikre a terheket hárítod, egyszerűen kevesebbet fognak termelni.

Ebben az esetben egy lehetőséged van költekezésed szinten tartására vagy növelésére: kölcsönt kell felvenned, amiért hitelintézetekhez kell fordulnod. Ettől különösen is érdekelt leszel a pénzügyi közvetítőrendszerben.

Ha hitelintézetektől kérsz kölcsön, akkor ezzel te is érdekeltté teszed őket a jólétedben. Azt akarják majd, hogy a helyeden maradj, az állam fennmaradjon, és folytassa kizsákmányoló tevékenységét. Mivel pedig a bankok meghatározó szereplői a társadalomnak, a támogatásuk neked kedvez. Az érem másik oldala, hogy ha hitelintézetektől kérsz kölcsön, akkor nem csak vissza kell fizetned a kölcsöneidet, hanem kamatot is kell fizetned értük.

Az állam uraként a következő kihívás előtt állsz: hogyan tudod felszabadítani magad e két korlátozás - az adóelkerülés és a kamatfizetés - alól? Nem túl bonyolult belátni, mi a gondod végső megoldása. A megoldást felismerve az is világos lesz, milyen köztes lépéseket kell tenned a cél eléréséig, bármi legyen is a kiindulópont.

Az adófizetőktől és a hitelintézetektől való vágyott függetlenség elérése érdekében először magadat kell megtenned a pénzteremtés területi egyedárusává is. Ez viszont még kevés, mert amíg a pénz egy árucikk, addig azt költséges dolog termelni. Semmi hasznod nem lenne, csak a költségek. Fontosabb hát, hogy arra használd a monopóliumodat, hogy a pénzteremtés költségnyadát a pénz minőségének rontásával a nullához olyan közelre csökkentsd, amennyire csak lehet. Így ahelyett, hogy drágán állítanál elő jó minőségű pénzt, amilyen az arany vagy az ezüst, el kell érned, hogy

gyakorlatilag költségmentesen termelhető papírfecnik váljanak a pénzzé.

Rendes körülmények közt, persze, senki sem fogadna el értéktelen papírfecniket fizetségül. A papírfecnik csak akkor szolgálhatnak fizetőeszközül, ha azok valamilyen valós érték tulajdonlásának jogcímét igazoló okiratok. A feladat tehát az, hogy azokat a cédulákat, amelyek eddig pénzáru szülő követelések voltak, olyanokkal helyettesítsd, amelyek nem jogcímek semmire.

Szabad versenyben, ahol mindenki teremthet pénzt, egy olyan pénzárut, amit szinte zéró költséggel lehet termelni, olyan mennyiségben termelnének, hogy a határhaszna rövidesen a határköltségével lenne egyenlő, s mivel a határköltség szinte nulla, a határhaszna, tehát a pénzegység vásárlóereje is szinte nulla lenne.

Ezért szükséges, hogy monopolizáld a papírpénz teremtését, így korlátozva annak kínálatát, és elkerülve a hiperinflációt, az értéktelen papírfecnik csereértékének a termelési határköltségük szintjére esését, illetve a te pénzednek a piacról való eltűnését és más, valós értékek csereeszközként való használatba vételét.

Ehhez az egyedárusítási joghoz annál elszántabban kell ragaszkodnod, minél olcsóbbá válik a pénzáru termelése. Ha így elérted, amiről minden alkimista álmodott, tehát értékeset, vásárlóerővel bíró pénzt hoztál létre valami értéktelenből, papírfecnikből, akkor, miként az alkimistáknak siker esetén titokban kellett volna tartaniuk a receptjüket, nehogy más is élhessen ezzel a varázslattal, neked védened kell a pénzmonopóliumodat, hiszen nem tudod a papírfecnik nyomtatásának gyártástechnológiáját titokban tartani.

Most, hogy monopolizáltad magadnak a pénzteremtést, és költségcsökkentő erőfeszítéseid leszorították a költséghányadot és az

áruminőséget a lehető legalacsonyabbra, sikerült a csoda. Ha nem vagy szent, csak egy átlagos ember, máris annyi pénzt nyomtathatsz, amennyire csak szükséged van. Hiszen neked szinte semmibe sem kerül, de foghatod magad, és vehetsz a papírodért bármi értékeset, akár házat, akár kocsit. Sőt, e csodát nem csak magaddal teheted meg, hanem a barátaiddal és ismerőseiddel is, akikből hirtelen több lett, mint ahány azelőtt volt - köztük, természetesen, számos közgazdász is, akik elmagyarázzák a nyilvánosságnak, hogy miért is olyan jó a te egyedárusságod mindenkinek.

Mi a hatása mindennek? Mindenekelőtt a több papírpénz forgalomba hozatalának a legkisebb hatása sincs a gazdaságban meglévő nem pénzügyi javak mennyiségére és minőségére - azokból pont annyi van, mint korábban. Ez azonnal megcáfolja azt az elképzelést, amit szinte minden fősodró közgazdász vall, miszerint a több pénz valamiképpen megnöveli a társadalom vagyonát. Aki ezt elhiszi, varázslásban hisz, mintha a kövek vagy papírfecnik kenyérré változtathatók lennének. (Ebből jó képet alkothatunk a közgazdász szakma nívójáról.)

A pénzteremtésnek kettős hatása van.

Egyrészt a pénzben kifejezett árak magasabbak lesznek, mint korábban voltak. Másrészt a pénzegység vásárlóereje alacsonyabb lesz, mint volt. Egyszóval az eredmény: *infláció*.

Ennél fontosabb viszont, hogy míg a pénzhalmoz megnövelése nem érinti a társadalom jelenben meglévő vagyonát, tehát a javak készletét, addig újraosztja e társadalmi vagyont az eddigi tulajdonosoktól azoknak, akik először kaptak az új pénzből. Te és a barátaid így a társadalom vagyonának nagyobb részét birtokoljátok, mások viszonylagos szegényítése árán viszonylag gazdagodtatok.

Ezzel a rendszerrel nem az lesz a gondod, hogy nem működik. Tökéletesen fog működni a te javadra és barátaidéra, illetve mindenki más kárára. Annyi teendőd van csupán, hogy el kell kerülnöd a hiperinflációt, különben valós értékeket kezdenének pénzként használni, s te megfosztatnál a varázsszeredtől. Ezzel a rendszerrel az lesz a gondod, már amennyiben gond ez egyáltalán, hogy a dolog természetét mások azonnal felismerik, és megértik, hogy ez csupán egy nagy-nagy csalás.

Ezt a problémát is meg lehet azonban oldani. Nincs más dolgod, mint hogy a pénzteremtés egyedárusságának megragadása mellett felcsapsz bankárnak is, és beszálsz a pénzügyi szolgáltatóiparba egy jegybank alapításával.

Ahogy ugyanis pénzt teremthetsz a tiszta levegőből, hitelt is teremthetsz. Mivel pedig mivel a semmiből is tudsz hitelt nyújtani, tehát anélkül, hogy megtakarításokat kellene felhalmoznod, 0%-os vagy akár negatív kamatra is tudsz kölcsönözni. Ezzel a képességgel nem csak a hitelintézetektől és a pénzügyi közvetítőrendszerrel való korábbi függésed szűnt meg, hanem azok lettek tőled függővé. Így tető alá hozhatsz egy tartós szövetséget és együttműködést a bankok és az állam között.

Nem szükséges, hogy magad foglalkozz a hitelek kihelyezésével. Ezt a feladatot és a vele járó kockázatot biztonságban átháríthatod a kereskedelmi hitelintézetekre. Jegybankárként annyit kell csak tenned, hogy megteremted a hitelt a tiszta levegőből, kölcsönadod ezt a pénzmennyiséget a kereskedelmi bankoknak a piaci kamatlábnál alacsonyabb kamatra, és máris ahelyett, hogy te fizetnél kamatot nekik, ők fizetnek kamatot neked.

A hitelintézetek cserébe kikölcsönzik a te olcsó hiteledet a saját cimboráiknak egy valamivel magasabb, de még mindig a piacnál jóval alacsonyabb kamatra, hogy hasznot húzzanak a kamatkülönbözetből.

Ha a bankokat különösképpen le akarod kötelezni, akkor megengedheted nekik, hogy egy bizonyos mennyiségű saját hitelt is teremtsenek maguknak számlapénzként ama készpénzállományt tetézve, amit te teremtettél. Ez a résztartalékos vagy részleges tartalékolású pénzügyi üzemszervezés.

Milyen következményekkel jár ez a monetáris politika? Főként ugyanazzal, amit már az előbb is elmagyaráztam. Egy: infláció - emelkednek az árak, és csökken a pénz vásárlóereje. Kettő: a pénzhalmaz megnövelése mit sem adott a javak készletéhez, a vagyon mennyiségéhez és minőségéhez. A több pénz csak több fecni, jottányit sem ad a nemzeti vagyonhoz. Három: az olcsó hitel is szervezeten újraosztja a társadalom vagyonát az eredeti tulajdonosok kárára, de államod és barátaid, a jegybankod által szervezett kartellben részt vevő bankok javára.

Egy olyan pénzmennyiség után fizetnek neked kamatot, amit te is gyakorlatilag költségmentesen teremtettél anélkül, hogy meglévő jövedelmekből kellett volna megtakarítanod azt. Így tesznek a bankok is, akik az általad teremtett pénzből tesznek szert kamatnyereségre. Te és bankár barátaid tehát meg nem érdemelt jövedelmet élveztek. Te és a bankok gazdagodtok minden valós megtakarító kárára, akik ezért alacsonyabb kamatnyereséget érnek el, mint amit egyébként elérnének, ha az olcsó új hitelt nem dobták volna piacra.

Van azonban egy alapvető különbség is a “nyomtasd és költsd” és a “nyomtasd és kölcsönözd” alapelvű monetáris politikák között. Ez utóbbi megváltoztatja a termelés szerkezetét, számottevő hatással van arra, hogy ki és mit termel.

A jegybank vezetőjeként a tiszta levegőből teremtetted a hitelt, nem kell megtakarítanod, nem kell a kiadásaidat csökkentened bizonyos vásárlásoktól való tartózkodás által, ahogy másoknak kell, ha

kölcsönözni akarnak valakinek. Odaállsz a nyomdagéphez, és máris aláígerhetsz minden kamatlábnak, amit megtakarítók számítanak fel a piacon. E hitelnyújtás semmilyen áldozatot nem követel tőled, ezért olyan csodás számodra ez a rendszer, amíg te vagy az ura. Ha minden jól megy, pozitív kamatot fizetnek neked a papírpénzedért, ha pedig nem mennek jól a dolgok, akkor még mindig mindenki másnál könnyebben pótolhatod ki a veszteségedet még több pénz nyomtatásával.

Költség- és kockázatmentesen nyújthatsz hitelt minden különbségtétel nélkül bárkinek, bármilyen célra, s nem kell nagyon aggódnod sem az adósod hitelképessége, sem üzleti tervének alapossága miatt. Olcsó hiteledből azok a befektetési bankok is kaphatnak hitelt, akik egyébként nem kapnának, mert terveik pazarlóak és túl kockázatosak, nyereségtermelő képességük kicsi, ha egyáltalán van. Ugyanígy tehetnek banki kartelled tagjai a hozzád fűződő különös kapcsolatuknak köszönhetően, mint akik elsőként kapják meg az újlag teremtett és alacsony kamatozású készpénz-hiteledet, s belőle szintén olcsón tudnak továbbhitelezni a tőlük kérelmezőknek. Ha minden jól megy, minden rendben is van, de ha nem, akkor még mindig támaszkodhatnak rád, a pénz egyedárusára, hogy ugyanúgy kimented őket is, ahogy magadat kimented minden pénzsűkéből további papírpénz nyomtatásával. Ennek megfelelően a bankárok is kevésbé lesznek válogatósak, amikor ügyfeleik hitelkérelmeiről döntenek és üzleti terveiket elemzik. Hajlamosak lesznek rossz embereknek rossz beruházásokra hitelezni.

Egy másik lényeges különbség a “nyomtasd és költsd” és a “nyomtasd és kölcsönözd” politikák között magyarázatot ad arra, hogy miként történik meg a vagyon újraelosztása. Ez egy átmeneti fellendülés-visszaesési körfolyamat, aminek első szakaszában általános jólét látszik beköszönteni, felcsillan a jövőbeli gyarapodás reménye, de ezt széles körű elszegényedés követi, amikor a

fellendülési szakasról kiderül, hogy alaptalan ábránd volt csupán. A fellendülés-visszaesési körfolyamat egy logikus és szükségszerű folyamánya a légből kapott, tehát megtakarítások által nem fedezett hitelnek. A körfolyamat oka, hogy minden beruházás időbe telik, és csak a jövőben derül ki, hogy sikeres-e vagy sem.

Az üzleti ciklus oka éppoly nyilvánvaló, mint amennyire alapvető. Képzeld el Robinson Crusoe-t, aki halat kölcsönöz Pénteknek abból, amit nem fogyasztott el. Péntek a rendelkezésére bocsátott halat eheti, amíg elkészíti a saját hálóját, amit használva aztán kamatostól visszafizetheti Robinsonnak a kölcsönt, és még nyereségre is szert tesz, amit megtarthat magának. Ez azonban fizikailag lehetetlen, ha Robinson kölcsöne csak egy papírfecni, ami névleg halra szól, de nincs mögötte egyetlen el nem fogyasztott hal sem fedezetül. Péntek így kudarcot vall hálóberuházásában.

Egy olyan egyszerű bartergazdaságban, amilyen Robinsoné és Pénteké, ez azonnal kiderülne, és Péntek egyszerűen nem fogadná el a papírhitelt, csak a valós halhitelt, miáltal a fellendülés-visszaesési körfolyamat el sem kezdődhetne. Egy összetett monetáris gazdaságban azonban nem szembetűnő, hogy a hitelt a tiszta levegőből teremtették-e. Minden pénzjegy, amit kölcsönkap valaki, ugyanúgy néz ki, mint az összes többi, amit ezért elfogadnak hitelfelvevők. Ez természetesen nem változtat a valóságon, hogy semmiből semmit sem lehet előállítani, hogy a beruházások valós megtakarítások nélkül kudarcra vannak ítélve. Megmagyarázza azonban, miért kezdődik meg egy fellendülés: Péntek elfogadja a cédulát ahelyett, hogy elutasítaná azt, és elkezdi szőni a hálóját. Innen megérthetjük azt is, hogy miért tart egy darabig, amíg a valóság kiderül, és lelepleződik, hogy a várakozások illuzórikusak voltak, mert a hiteleket nem fedezte valós megtakarítás.

Mit neked egy kis válság ugyanakkor? Ha a gazdagsághoz vezető utadat ismétlődő gazdasági válságok szegélyezik is, amiket jelpénzrendszered és jegybankod monetáris politikája okozott, a te szemszögedből, az állam uráéból ez a “nyomtasd és kölcsönözd” politika még mindig kedvezőbb, mint a “nyomtasd és költsd” irányelve. Ezt nehezebb átlátni, és megérteni a lényegét, hogy valójában mi folyik itt. Ahelyett hát, hogy lebuknál, mint csaló és élősködő, úgy tetszeleghetsz, mint aki önzetlenül magára vállalja a jövőbe való befektetés feladatát, s nem jelenbeli világi hívságokra költ. Azt is hazudhatod továbbá, hogy te gyógyítod a gazdasági válság sebeit, miközben valójában épp csak okozod az újabbat.

Így még a kereskedelmi hitelintézetek és a lakosság számára árult kamatozó államkötvényeid általi deficitfinanszírozásod is csak úgy néz ki, mint egy hétköznapi pénzhiány szokásos kipótlása. A kormányod kamatot fizet a kötvényeidre, és úgy látszik, kénytelen hasznos beruházásokra fordítani a hitelt, hogy törleszthesse azt. Ezzel szemben a bankoknak adott jegybanki kölcsönökből kölcsönöznek a kereskedelmi bankok a kormánynak, aki a légből kapott hitellel biztosítja azok kamatostól való visszafizetését.

Hát nem őrült világ ez?!

Kedves olvasónk,

Bármennyire is fontosnak találjuk a szabadság üzenetét és annak elterjesztését Magyarországon, sajnos képtelenek vagyunk tartósan önerőből, a segítséged nélkül csinálni.

Kérjük, támogasd az oldalunkat egy egyszeri összeggel, vagy iratkozz fel egy havonta automatikusan ismétlődő támogatásra [ide kattintva](#).